

АДАПТАЦІЯ КОШТОРИСНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ДО ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Юрченко О.В., канд. екон. наук, доцент

Савченко О.С., канд. тех. наук, доцент

Сумський національний аграрний університет

Нестеренко В.Ю., канд. екон. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку будівельної галузі характеризується високим рівнем невизначеності, динамічністю економічних процесів, змінами у технологіях та організації будівельного виробництва. У таких умовах особливої актуальності набуває проблема забезпечення достовірності та обґрунтованості визначення вартості будівництва, яка формується на основі кошторисного ціноутворення.

Кошторисна вартість будівництва є ключовим економічним показником, що відображає сукупні витрати на реалізацію будівельного проекту та визначає ефективність інвестиційної діяльності у галузі. Вона формується на основі кошторисної документації, що враховує обсяги робіт, ресурси, технології виконання робіт та нормативні показники. Водночас специфіка будівельної продукції, яка має індивідуальний характер і залежить від конкретних умов реалізації проекту, обумовлює необхідність застосування індивідуальних підходів до визначення її вартості.

Система кошторисного ціноутворення покликана забезпечити визначення вартості будівництва на всіх стадіях інвестиційного процесу, сприяти ефективному використанню ресурсів і впровадженню організаційно-технологічних рішень. Однак сучасні зміни в організації будівельного виробництва (ускладнення логістичних процесів, зміна технологій, нестабільність ресурсного забезпечення, вплив воєнних та кризових факторів) істотно впливають на структуру витрат і механізми їх формування. За таких умов традиційні підходи до кошторисного ціноутворення не повною мірою враховують організаційні особливості будівельного виробництва, що призводить до зниження точності кошторисних розрахунків, виникнення ризиків перевитрат та неефективного використання ресурсів. Отже виникає об'єктивна необхідність адаптації системи кошторисного ціноутворення до змін в організації будівельного виробництва, що і визначає актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика кошторисного ціноутворення у будівництві є предметом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. У наукових працях значна увага

приділяється теоретичним основам формування вартості будівельної продукції, методам розрахунку кошторисної вартості та удосконаленню нормативної бази ціноутворення.

Зокрема, у науковій літературі [1-3] розглядається економічна сутність ціни в будівництві як грошового вираження витрат на створення будівельної продукції, що формується з урахуванням обсягів робіт, технологій та ресурсного забезпечення. Дослідники підкреслюють, що специфіка будівництва, пов'язана з унікальністю кожного об'єкта, зумовлює застосування кошторисного методу як основного інструменту ціноутворення.

Окремий напрям досліджень присвячено питанням кошторисного нормування та нормативного забезпечення процесу визначення вартості будівництва. В роботах [4, 5] встановлено, що система кошторисних норм і нормативів є базовим інструментом регулювання ціноутворення та забезпечує єдність підходів до визначення вартості будівництва, особливо при використанні бюджетних коштів. Також тут також акцентується увага на взаємозв'язку кошторисного ціноутворення з організацією будівельного виробництва. Зокрема, зазначається, що методика визначення вартості будівництва тісно пов'язана з технологією та організацією виконання робіт, що визначає структуру витрат і рівень їх обґрунтованості. У цьому контексті важливого значення набувають дослідження, спрямовані на врахування організаційно-технологічних факторів при формуванні кошторисної вартості.

Водночас у сучасних умовах все більшої актуальності набуває цифровізація будівельної галузі, яка суттєво трансформує підходи до кошторисного ціноутворення. У наукових дослідженнях останніх років [6-8] значна увага приділяється впровадженню інформаційних технологій у процеси визначення вартості будівництва, зокрема використанню спеціалізованого програмного забезпечення, баз даних та автоматизованих систем кошторисних розрахунків, а також технологій інформаційного моделювання будівель (BIM).

Невирішені складові загальної проблеми. Разом з тим, сучасні наукові підходи приділяють недостатню увагу питанням адаптації кошторисного ціноутворення до динамічних змін в організації будівельного виробництва, зокрема в умовах економічної нестабільності, інфляційних процесів та трансформації логістичних і ресурсних потоків. Наявні дослідження, як правило, розглядають окремо питання ціноутворення або організації будівництва, що не дозволяє сформулювати комплексний підхід до вирішення зазначеної проблеми.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає у розвитку та обґрунтування теоретичних засад адаптації кошторисного ціноутворення до динамічних змін в організації будівельного виробництва в умовах економічної нестабільності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Будівельна продукція представляє собою матеріальні та нематеріальні результати основної діяльності будівельної організації, які умовно можна розділити на дві основні групи. Перша група включає продукти фізичної форми, такі як будівлі та споруди, які

є конкретними проявами будівельних зусиль. Друга група включає нефізичні продукти, що характеризуються виробничими послугами, які підвищують або відновлюють вартість існуючих активів та охоплюють низку заходів, спрямованих на покращення або підтримку корисності та функціональності побудованих об'єктів.

Ціни на будівельну продукцію залежать від кількох унікальних факторів, властивих природі цієї продукції. Відмінні характеристики будівельної діяльності, такі як варіативність обсягу проєкту, конкретні умови розташування, витрати на матеріали та робочу силу, нормативні вимоги та індивідуальний характер багатьох будівельних проєктів, усе це сприяє складності визначення цін. Розуміння таких особливостей має важливе значення для точної оцінки економічної цінності будівельної продукції та розробки ефективних стратегій ціноутворення, які відображають як матеріальні, так і нематеріальні компоненти будівельної продукції (табл. 1).

Таблиця 1 – Особливості будівельної продукції (складено авторами на основі [1, 3])

Специфічні особливості будівельної продукції	Фактори впливу на вартість будівельної продукції
Індивідуальність	Складність визначення вартості, перевага усереднених норм і розцінок у системі ціноутворення
Різноманітність видів	Особливості при формуванні вартості кожного виду продукції
Відсутність взаємозамінності	Зниженні рівня конкуренції і обмеження вільного характеру ціноутворення
Територіальна закріпленість об'єкта	Залежність вартості від характеру території будівництва
Крупногабаритність одиниці продукції	Необхідність створення додаткового виду продукції – кошторисної документації
Невід'ємність технологічного, енергетичного та іншого обладнання від об'єкта будівництва	Включення до вартості будівельної продукції вартості обладнання, яке не є будівельною продукцією

Ціноутворення в будівництві базується на трьох основних принципах. Перший – ціноутворення за принципом витрати-плюс, коли ціна визначається шляхом додавання норми прибутку до загальної вартості виробництва, включаючи матеріали, працю та накладні витрати. Другий принцип – це ціноутворення на основі попиту та пропозиції, яке встановлює ціни відповідно до ринкової динаміки та має на меті збалансувати кількість товарів, що пропонуються, з кількістю попиту. Третій принцип – це ціноутворення на

основі ринкової конкуренції, коли ціни залежать від умов конкуренції та встановлюються для вигідного позиціонування продукції на ринку [1, 3, 4]. На практиці ці принципи ціноутворення часто поєднуються для створення збалансованого підходу, який враховує різні фактори, що впливають на ціни.

Аналіз концепцій ціноутворення показує, що ціни складаються з двох основних компонентів: собівартості виробництва, яка визначається факторами, задіяними у виробництві продукту, і ринкової грошової складової, на яку впливають попит, пропозиція, конкуренція та інші ринкові сили [1-3, 7]. На вплив цих факторів ціноутворення впливають економічні умови, включаючи зміни у вартості робочої сили, типу та життєвому циклі продукції, її якості та балансі між ринковим попитом і пропозицією. Таким чином, ціни відображають як процес виробництва, так і вплив динаміки ринку, державного регулювання, конкуренції та життєвого циклу продукту.

Крім того на процес формування кошторисної вартості інвестиційного проекту впливає низка макроекономічних факторів, включаючи загальну економічну, кредитну та податкову політику країни, а також поточні та прогнозовані темпи інфляції, ціни та тарифи на матеріали, трудові ресурси, транспорт, енергія, роботи та послуги. Ефективне управління вартістю проекту в першу чергу пов'язане з управлінням вартістю ресурсів, необхідних для його реалізації.

У будівництві кошторисні витрати мають вирішальне значення, оскільки вони є основою для визначення капітальних вкладень і фінансування, а кошториси, в свою чергу, допомагають встановити договірні ціни на будівельні проекти, управляти витратами на завершені роботи та покривати витрати на закупівлю та доставку обладнання. Точна оцінка витрат необхідна для оцінки економічної ефективності проєктів і забезпечення належного фінансового планування.

Державне регулювання ціноутворення в будівельній галузі є тривалим через високу потребу в інфраструктурі та залучення держави до розвитку інфраструктури. Як наслідок, регіональні бюджети часто є основним джерелом інвестицій у будівництво, що підкреслює важливість участі держави в ціноутворенні та інвестиційних рішеннях. Отже, важливе практичне значення для підприємств будівельної галузі має формування цін і собівартості будівельної продукції під час фінансового планування, особливо в рамках вільного ціноутворення. Стратегія ціноутворення на будівельну продукцію повинна ґрунтуватися на вільних договірних цінах, які встановлюються детальною кошторисною документацією [2, 9]. При визначенні ціни будівельного проєкту важливо враховувати не лише базові витрати, зазначені в цих оцінках, але й унікальні характеристики кожного проєкту та відповідні ринкові фактори.

Методи регулювання цін на будівельну продукцію значно відрізняються в розвинених країнах, відображаючи низку підходів від прямого адміністративного контролю до більш м'яких ринкових стимулів (табл. 2). Незважаючи на ці відмінності, одна спільність полягає в тому, що більшість

урядів віддають пріоритет регулюванню будівництва інфраструктури через її критичне значення для економічного розвитку та суспільного добробуту.

Таблиця 2 – Методи впливу держави на ціноутворення у будівництві та інструменти їх реалізації (міжнародний досвід) [10, 11])

Країна	Методи впливу на ціни будівництва	Інструменти впливу
Швейцарія	Зовнішній вплив, контроль за рівнем цін для відображення результатів впливу	Надання субсидій, зокрема дорожньому і залізничному будівництву
Ірландія	Зовнішній вплив, контроль за рівнем цін для відображення результатів впливу	Надання субсидій на будівництво будівель
Китай	Монопольний державний контроль будівельної галузі	Адміністративно встановлюються ціни на будівельні машини та енергоресурси, деякі види сталі і сталевого прокату, тарифи на перевезення, регулювання норм прибутку
Японія	Монопольний державний контроль будівельної галузі	Закон про будівельне нормування містить цілі та функціональні вимоги, застосування японських промислових та агропромислових стандартів

Міжнародна практика визначення вартості будівництва показує, що відмова від обов'язкових, затверджених державою стандартів може підвищити ефективність капіталовкладень і надати підрядникам кращі інструменти для планування та бюджетування. Різні глобальні системи, наприклад стандарти ISO пропонують різні підходи до технічного регулювання. Загалом, критичний аналіз та обмін останніми дослідженнями та практиками між вітчизняними, міжнародними та європейськими будівельними науками є важливими для просування галузі та адаптації до нових викликів.

Фундаментальні зміни в економічній системі, цінній політиці та законодавчій базі України підкреслюють необхідність оновленої системи регулювання ціноутворення та кошторисного регулювання у будівництві. Нова система охоплює сукупність принципів, концептуальних засад, методів та нормативно-інформаційних основ формування цін на будівельну продукцію. Основною метою нормативно-кошторисної документації є створення єдиної ціноутворювальної та кошторисної бази та забезпечення методологічної узгодженості при встановленні цін на будівельну продукцію [7].

Нині ефективність кошторисного регулювання та стан нормативно-інформаційної бази суттєво впливають на будівельну та інвестиційну сфери.

Перехід від контрольованої державою економіки до ринкової призвів до розпаду попередньої системи регулювання, її організаційна структура та кваліфікована робоча сила в основному розформовані. Незважаючи на це, залишки кошторисно-нормативної бази продовжують використовуватися в ринкових умовах. Цей контекст вимагає прийняття підходу до ціноутворення в будівництві, заснованого на витратах, який спирається на розгалужену систему розрахункових стандартів, що регулюють споживання ресурсів і витрати. Якщо споживання ресурсів визначається оптимальними параметрами робочого процесу, то на показники витрат впливають ринкові умови, регіональні фактори, технічні вимоги та інші змінні.

Висновки з проведеного дослідження. У результаті проведеного дослідження встановлено, що кошторисне ціноутворення у будівництві є складною багатофакторною системою, яка формується під впливом як внутрішніх (організаційно-технологічних), так і зовнішніх (економічних, інституційних, ринкових) чинників. Специфіка будівельної продукції, зокрема її індивідуальний характер, територіальна прив'язаність, значна ресурсоемність та залежність від умов реалізації проекту, зумовлює необхідність застосування гнучких підходів до визначення її вартості.

Доведено, що сучасні зміни в організації будівельного виробництва, пов'язані з ускладненням логістичних процесів, нестабільністю ресурсного забезпечення, впливом інфляційних процесів та загальною економічною нестабільністю, істотно трансформують структуру витрат і механізми формування кошторисної вартості. Це, у свою чергу, знижує ефективність традиційних підходів до кошторисного ціноутворення, які переважно базуються на статичних нормативних показниках.

Обґрунтовано, що адаптація кошторисного ціноутворення до змін в організації будівельного виробництва повинна передбачати інтеграцію організаційно-виробничих факторів у процес формування вартості будівництва, зокрема через урахування технологічних рішень, особливостей виконання робіт, логістичних умов та варіативності ресурсного забезпечення. Такий підхід сприятиме підвищенню точності кошторисних розрахунків і ефективності управління витратами будівельних проєктів.

Узагальнення міжнародного досвіду показало, що ефективність ціноутворення у будівництві значною мірою залежить від поєднання державного регулювання та ринкових механізмів, а також від рівня розвитку нормативно-інформаційної бази. В умовах трансформації економіки України особливого значення набуває модернізація системи кошторисного регулювання з урахуванням сучасних викликів та тенденцій розвитку галузі.

Таким чином, проведене дослідження дозволило сформулювати теоретичні засади адаптації кошторисного ціноутворення до змін в організації будівельного виробництва, що забезпечує підвищення обґрунтованості визначення вартості будівництва, мінімізацію ризиків перевитрат та підвищення ефективності реалізації будівельних проєктів.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням прикладних інструментів адаптивного кошторисного ціноутворення, зокрема моделей прогнозування вартості будівництва з урахуванням динамічних змін ринкового середовища та поглибленням використання цифрових технологій у процесах управління будівельними проектами.

Конфлікт інтересів: Автори заявляють, що не мають конфлікту інтересів щодо публікації цієї статті.

Перелік посилань

1. Левченко Н., Рябічко Г., Бутрім О. Модифікація кошторисної документації з визначення вартості об'єктів будівництва. *Підприємництво та управління розвитком соціально-економічних систем*. 2023. № 2. С. 156-170. URL: <https://purses.zp.edu.ua/article/view/302241> (дата звернення: 01.03.2026).

2. Верюгіна Л., Лукін Д., Безбабічева О., Лукін О. Сучасні реалії розробки кошторисної документації на будівництво транспортних споруд в умовах переходу до технологій BIM. *Grail of Science*. 2024. № 44. С. 171-180. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.10.2024.021>.

3. Суровцева Ю. В. Синергетичні підходи до систем ціноутворення будівельної продукції в умовах ринку. *Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст». Серія: економічні науки*. 2008. № 85. С. 277-281. URL: <https://khges.kname.edu.ua/index.php/khges/article/view/1818> (дата звернення: 01.03.2026).

4. Менеїлюк О. І., Нікіфоров О. Л. Розширення області застосування та перспективи розвитку кошторисного нормування в будівництві. *Будівельне виробництво*. 2019. № 1(66). С. 11-21. DOI: <https://doi.org/10.36750/2524-2555.66.11-21>.

5. Ющенко Н. Кошторисні норми України: Настанова з визначення вартості будівництва. *РАДНИК: Портал Державних Закупівель України. Радник у сфері закупівель: консультації, новини, аналітика та навчання*. URL: <https://radnuk.com.ua/wp-content/uploads/2021/12/knunastanova-z-vyznachennya-vartosti-budivnycztva.pdf> (дата звернення: 01.03.2026).

6. Кононенко Л. В., Савченко В. М., Слонь В. В. Формування кошторисної документації у будівництві в умовах впровадження цифрових технологій: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-90>.

7. Січний С. Б. Бази даних ринкових цін на матеріально-технічні ресурси в системах управління вартістю будівництва. *Економіка та суспільство*. 2020. № 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-99>.

8. Київська К., Лузіна Ю. Перспективи впровадження BIM-технологій у вітчизняній будівельній галузі. *Управління розвитком складних систем*. 2021. № 46. С. 63-69. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.46.63-69>.

9. Нестеренко В. Ю., Юрченко О. В., Савченко О. С., Савченко Л. Г. Дослідження сучасних рішень для визначення кошторисної вартості та

економічних показників інвестиційно-будівельного процесу. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2024. № 33. С. 103-114. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2024.33.103>.

10. Шумак Л. В., Локтіонова Я. Ф. Аналіз системи ціноутворення проектних робіт в ряді зарубіжних країн. *Будівельне виробництво*. 2021. № 71. С. 54-62.

11. Чертков О. Ю., Шумак Л.В., Распутний Д. С. Аналіз факторів впливу на ефективність проектних рішень. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2024. № 53(2). С. 123-141. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53\(2\).123-141](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53(2).123-141).

References

1. Levchenko, N., & Riabichko, H., Buhrim, O. (2023), Modification of cost estimate documentation for determining the value of construction projects [Modyfikatsiia koshtorysnoi dokumentatsii z vyznachennia vartosti ob'ektiv budivnytstva], *Entrepreneurship and Management of Socio-Economic Systems*, No. 2, P. 156-170, URL: <https://purses.zp.edu.ua/article/view/302241> (last accessed 01 March 2026).

2. Veriutina, L., & Lukin, D., Bezbabicheva O., Lukin O. (2024), Current realities of preparing cost estimates for the construction of transport infrastructure during the transition to BIM technologies [Suchasni realii rozrobky koshtorysnoi dokumentatsii na budivnytstvo transportnykh sporud v umovakh perekhodu do tekhnolohii VIM], *Grail of Science*, No. 44, P. 171-180. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.10.2024.021>.

3. Surovtseva, Yu. (2008), Synergistic approaches to pricing systems for construction products in a market economy [Synerhetychni pidkhody do system tsinoutvorennia budivelnoi produktsii v umovakh rynku], *Scientific and Technical Collection 'Municipal Services'. Series: Economic Sciences*, No. 88, P. 277-281, URL: <https://khges.kname.edu.ua/index.php/khges/article/view/1818> (last accessed 01 March 2026).

4. Meneiliuk, O., & Nikiforov, O. (2019), Expanding the scope of application and prospects for the development of cost estimation standards in construction [Rozshyrennia oblasti zastosuvannia ta perspektyvy rozvytku koshtorysnoho normuvannia v budivnytstvi], *Construction Industry*, No. 1(66), P. 11-21. <https://doi.org/10.36750/2524-2555.66.11-21>.

5. Iushchenko, N. (N.d.), Cost Estimation Standards of Ukraine: Guidelines for Determining Construction Costs [Koshtorysni normy Ukrainy: Nastanova z vyznachennia vartosti budivnytstva], *RADNYK: Ukraine's Public Procurement Portal. Procurement Advisor: advice, news, analysis and training*, URL: <https://radnuk.com.ua/wp-content/uploads/2021/12/knunastanova-z-vyznachennya-vartosti-budivnyctva.pdf> (last accessed 01 March 2026).

6. Kononenko, L., & Savchenko, V., Slon, V. (2025), The preparation of cost estimates in construction in the context of digital technology implementation: current status, challenges and prospects [Formuvannia koshtorysnoi dokumentatsii u

budivnytstvi v umovakh vprovadzhennia tsyfrovoykh tekhnolohii: suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy], *Economy and Society*, No. 79. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-90>.

7. Sichnyi, S. (2020), Databases of market prices for material and technical resources in construction cost management systems [Bazy danykh rynkovykh tsin na materialno-tekhichni resursy v systemakh upravlinnia vartistiu budivnytstva], *Economy and Society*, No. 22. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-99>.

8. Kyivska, K., & Luzina, Yu. (2021), Prospects for the implementation of BIM technologies in the domestic construction industry [Perspektyvy vprovadzhennia BIM-tekhnologii u vitchyzniani budivelnii haluzi], *Management of Complex Systems*, No. 46, P. 63-69. <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2021.46.63-69>.

9. Nesterenko, V., & Yurchenko, O., Savchenko, O., Savchenko, L. (2024), Study of modern approaches to determining the estimated cost and economic indicators of the investment and construction process [Doslidzhennia suchasnykh rishen dlia vyznachennia koshtorysnoi vartosti ta ekonomichnykh pokaznykiv investytsiino-budivelnogo protsesu], *Problems and prospects of entrepreneurship development*, No. 33, P. 103-114. <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2024.33.103>.

10. Shumak, L., & Loktionova, Ya. (2021), Analysis of the pricing system for design work in a number of foreign countries [Analiz systemy tsinoutvorennia proektnykh robit v riadi zarubizhnykh krain], *Construction Industry*, No. 71, P. 54-62.

11. Chertkov, O., & Shumak, L., Rasputnyi, D. (2024), Analysis of factors influencing the effectiveness of design solutions [Analiz faktoriv vplyvu na efektyvnist proektnykh rishen], *Ways to improve construction efficiency in the context of the development of market relations*, No. 53(2), P. 123-141. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53\(2\).123-141](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53(2).123-141).

Стаття надійшла: 17.04.2026. Стаття прийнята: 22.04.2026. Стаття опублікована: 29.05.2026.

Відкритий доступ: CC BY 4.0.

РЕФЕРАТИ / ABSTRACTS

УДК 338.5:69.003; JEL Classification : L74, M11, M21

Юрченко О.В., Савченко О.С., Нестеренко В.Ю. АДАПТАЦІЯ КОШТОРИСНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ДО ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Мета. Метою дослідження є розвиток та обґрунтування теоретичних засад адаптації кошторисного ціноутворення до динамічних змін в організації будівельного виробництва з урахуванням впливу економічної нестабільності. **Методика дослідження.** Методологічну основу роботи сформовано на поєднанні системного, структурно-логічного та порівняльного аналізу. Для дослідження особливостей формування кошторисної вартості застосовано метод теоретичного узагальнення. Дослідження впливу організаційно-виробничих змін на процес ціноутворення здійснювалось із використанням підходів до інтеграції технологічних, ресурсних і ринкових параметрів у систему кошторисних розрахунків. **Результати.** У статті досліджено економічну сутність кошторисного ціноутворення та визначено ключові фактори, що впливають на формування вартості будівельної продукції. Обґрунтовано взаємозв'язок між організацією будівельного виробництва та структурою кошторисних витрат. Встановлено, що сучасні зміни у виробничих процесах, зумовлені нестабільністю ресурсного забезпечення, ускладненням логістики та впливом макроекономічних чинників, потребують перегляду традиційних підходів до ціноутворення. Запропоновано підхід до адаптації кошторисного ціноутворення, який передбачає інтеграцію організаційно-технологічних параметрів, гнучке врахування змін вартості ресурсів та використання цифрових інструментів для підвищення точності розрахунків. Доведено доцільність застосування комплексного підходу до формування вартості будівництва, що поєднує нормативні, ринкові та організаційні складові. **Наукова новизна.** Наукова новизна. Удосконалено теоретичні підходи до кошторисного ціноутворення у будівництві шляхом обґрунтування необхідності його адаптації до змін в організації будівельного виробництва. Розвинуто підхід до інтеграції організаційно-виробничих факторів у процес формування кошторисної вартості з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища. **Практична значущість.** Практична значущість отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів для підвищення точності визначення вартості будівництва, удосконалення системи планування витрат та зниження ризиків перевитрат у будівельних проєктах. Результати дослідження можуть бути застосовані будівельними підприємствами, проєктними організаціями та органами державного управління при формуванні кошторисної документації, розробці інвестиційних проєктів та впровадженні цифрових рішень у сфері ціноутворення.

Ключові слова: кошторисне ціноутворення, будівельне виробництво, кошторисна вартість, організація будівництва, економічна нестабільність, управління витратами, будівельна продукція.

UDC 338.5:69.003; JEL Classification : L74, M11, M21

Yurchenko O., Savchenko O., Nesterenko V. ADAPTATION OF COST ESTIMATION PRICING TO CHANGES IN THE ORGANIZATION OF CONSTRUCTION PRODUCTION

Purpose. The purpose of the study is to develop and substantiate the theoretical foundations for adapting cost estimation pricing to dynamic changes in the organization of construction production, taking into account the impact of economic instability. **Methodology of research.** The methodological basis of the research is formed by a combination of systemic, structural-logical, and comparative analysis. The method of theoretical generalization is applied to investigate the features of construction cost formation. The study of the impact of organizational and production changes on the pricing process is carried out using approaches to the integration of technological, resource, and market parameters into the system of cost estimation calculations. **Results.** The article examines the economic essence of cost estimation pricing and identifies the key factors influencing the formation of construction product value. The relationship between the organization of construction production and the structure of estimated costs is substantiated. It is determined that modern changes in production processes, caused by instability in resource supply, increasing complexity of logistics, and the influence of macroeconomic factors, require a revision of traditional pricing approaches. An approach to the adaptation of cost estimation pricing is proposed, which involves the integration of organizational and technological parameters, flexible consideration of changes in resource costs, and the use of digital tools to improve the accuracy of calculations. The expediency of applying a comprehensive approach to construction cost formation, combining regulatory, market, and organizational components, is proven. **Originality.** The theoretical approaches to cost estimation pricing in construction are improved by substantiating the need for their adaptation to changes in the organization of construction production. The approach to integrating organizational and production factors into the process of cost formation is further developed, taking into account dynamic changes in the external environment. **Practical value.** The practical significance of the obtained results lies in the possibility of using the proposed approaches to improve the accuracy of construction cost determination, enhance cost planning systems, and reduce the risks of cost overruns in construction projects. The research findings can be applied by construction companies, design organizations, and public authorities in the preparation of cost estimates, development of investment projects, and implementation of digital solutions in pricing.

Keywords: cost estimation pricing, construction production, estimated cost, construction organization, economic instability, cost management, construction product.

Відомості про авторів / About the Authors

Юрченко Оксана Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, Сумський національний аграрний університет, доцент кафедри будівництва та експлуатації будівель, доріг та транспортних споруд, м. Суми, Україна; e-mail: ou_8211@ukr.net; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6498-2339>. Моб. +380667167680.

Yurchenko Oksana – PhD in Economics, Associate Professor, Sumy National Agrarian University, Associate Professor of the Department of Construction and Operation of Buildings, Roads and Road Constructions, Sumy, Ukraine.

Савченко Олександр Сергійович – кандидат технічних наук, доцент, Сумський національний аграрний університет, доцент кафедри будівництва та експлуатації будівель, доріг та транспортних споруд, м. Суми, Україна; e-mail: savushka.sumy@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0498-218X>. Моб. +380978341318.

Savchenko Oleksandr – PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Sumy National Agrarian University, Associate Professor of the Department of Construction and Operation of Buildings, Roads and Road Constructions, Sumy, Ukraine.

Нестеренко Валентина Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, доцент кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: valentinaonisiforova@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9899-8427>. Моб. +380982840959.

Nesterenko Valentyna – Candidate of Science (Economics), Associate Professor, Kharkiv National Automobile and Highway University, Associate Professor, Department of Economics and Entrepreneurship, Kharkiv, Ukraine.